

מעבד את הכפרה של החשלושים ואם שלם נחפז לו העבירה של ממון, אבל בודאי שלריך לבקש ג"כ ממנו שימחול לו משום דלא גרע מסתם לער בטלמא דאסור מה"ט מקרא דלא חנוה ע"י ב"מ דף נ"ט, וכשנא לעשות חשוכה בודאי שלריך לבקש מחילה על שליטת אותו חנוה שפסידו ממון ע"י גזל וחיוב, וזהו דבריו חנכה כח שאינו דומה מזיק חנינו גופו למזיק ממון לענין דין חשלושים החנכה, אבל חנכה חשוכה שמיידי שם רק דין חשוכה על עבירות שצין אדם לחנינו גרידא ולא מענין חשלושים ממון, כח חובל וגזל וכיו"צ, ולענין חשוכה ככל שוין דלריך לפייס את חנינו ולכן נקט הרמב"ם דין מחילה של חובל בנזל חובל ומזיק ושל גזלן וכדו' בנזל חשוכה, משום שם שני ענינים כנ"ל.

וע"י רמב"ם פ"א מהל' חשוכה ה"א שכתב שם החובל בחנינו ומזיק ממון אעפ"י שישלם אינו נמחל לו וכו', הרי שכתב ומזיק ממון חנינו ע"ס דין חובל, וע"י ב"מ שוין למשנה ב"ק נ"ב ע"ש, וזהו כמ"ס שהיה מזיק ולא דוקא גזל ודלא כמ"ס בלח"מ, איצט"ל דין כ"מ אע"פ דשם ל"ש להא דב"ק, דהכא בכלל ז' מיירי בענין חשוכה וידויו בוגע בין אדם למקום, ובב"ק מיירי לענין בין אדם לחנינו שמחויב לרצות את חנינו ולפייסו, שוב מלאחי ב"מ, שכן חפס עליו בהכרח טורי חנן על כרמב"ם ע"ש.

ובערת מלאחי עיקר סברתי הנ"ל בספר בקוצן שטל כרמב"ם בנזל חשוכה ע"ש.

דף נ"ג ע"א גמרא, משום שאין אדם מוחל על ראשי איברים שלא פירוש דיש חלוק בין ראשי איברים לסתם לער ול"ק מברייתא ע"י פירש"י, ולכן בקדים דברי רבא לדברי ר"י דר"י מחדש דלעולם אדם מוחל על כל אלא שיש לאו שהוא כחן וכו', וע"י חוס' ור"ף ור"א ש' ובכרמב"ם פ"ב מה' חו"מ ה"א ובמ"מ שם ע"ש.

שם תוד"ה ור' יוסנן ב"א, ודומק הוא, כינוי משום דלריך לומר לסירש"י דאורחא דמילתא נקט ולא משמע כן, אלא דיש חלוק בין גופו לממון, ועוד דמאי קמ"ל פשיטא דתמיכה ממש הוא כמו מפורש וע"י.

שם גמרא, כא דאחא לידו בתורת שמירה וכו', ע"י שטמ"ק כאן וחוס' כתובות דף ל"ט ובקלוב"ח ובנתיב"מ סי' רמ"ו ובקלוב"ח סי' תכ"ד ובמשי"ב עליו לעיל דף פ"ז ובש"ס סי' ס"ט ע"ש.

שם גמרא, בהוא ארנקא דלדקדק וכו', ע"י מחנ"א ב"ל שומרים סי' ט"ז וי"ז ע"ש.

ע"י אשר חזע בצירור כי לא ע"י מחלל הוא אותו חכרות אבל ספק אסור ע"ש, וכנה צלמח קשה לכאורכ גם לשיטת הסוגרים דס"ד מה"ט לחומרא דכיון דכחבוב מיירי בדין קדומה לבקדים ספק למחלל ח"כ ספק ג"כ קדים לודאי מחלל, דספק קל מודאי דברי אסור רק מספק דמחלל סוגע באסור ומכ"ט אינו לוקה על ספק וצודאי לוקה, וא"כ אם יש ספק אילן מחלל וודאי אילן מחלל ספק קדים, ולמה כתב כי לא ע"י מחלל וודאי אפילו ספק נמי, ובע"כ ל"ל דקרא נקט את בודאי, ודאי ע"י מחלל וודאי שאינו מחלל שתי בקלות, ובמשיקא לא מיירי קרא ותלי בזה אי ספיקא מדרבנן לחומרא דיו מה"ט כמו שאינו מחלל ואם מה"ט לחומרא דיו כע"י מחלל, ביחס לודאי אינו מחלל, ולגבי ע"י מחלל דיו כע"י שאינו מחלל דספק לגבי ודאי קל וע"י.

שם תוד"ה וחייבו ר"י, ב"א, ועוד פטרו ר"ת משום שענה חמון וכו' ע"י מהרש"א, וע"י יש"ש כאן סי' ס' ע"ש שכתב דשכר מלוה נשאר ואפילו ענה חמון וכו' ¹²³⁴⁵⁶⁷ ובמו בשורי הרגת ע"ש.

דף נ"ב ע"א במשנה, אעפ"י שהוא נותן לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר וכו', ע"י רמב"ם מהל' חובל ומזיק פ"ב ה"ט שכתב, אינו דומה מזיק חנינו גופו למזיק ממון, שכן מזיק חנינו כיון ששלם מכ שהוא חייב לשלם נחפז לו אבל חבל בחנינו, אעפ"י שנתן לו כ' דברים אין מחפז לו וכו' עד שיבקש מן החנכה וימחול לו עכ"ל, והקשה בלח"מ דהכל חשוכה פ"ב פסק רבינו ז"ל דכגזל את חנינו אין נחפז לו אלא אם ירצה לנגזל ויפיק אותו אעפ"י ששכר לו הגזילה, וי"ל דשאני גזלן דנכנס מאותה עבירה ועוד שלער כרצ לנגזל שלקח ממנו בע"כ, אבל מזיק בממון שלא נכנס מהכחך הכוא וכו' לא נלטער כ"כ בניזק כמו כגזל כיון שישלם לו החיובו כ' ע"ש, וכו' דוחק, דלאחר שכתב החורב דגם מזיק חייב אין לשלם דייקא דאם נבוא ללמוד מזיק מגזלן איצט"ל דיש לשלם בין נכנס ללא נכנס, וכמ"ס לעיל בריש מכלותין, ולכחי צלמח כתב החורב דין מקין בלחוד אבל לאחר שכתב החורב, הו' אין לחלק לענין מחילה, ומש' שכתב עוד דלערו של נגזל יותר גדול מניזק ג"כ דוחק.

וגראה לומר דבחנכה ביחוד, שאנו לומדים מקרא ועתה כשנ' וכו' וכדמפרש במשנה חשיב כמו חלק מן החשלושים שאינו יולא עד שישלם לגמרי, כמו כן אין לו לו כפרה גמורה עד שיבקש ממנו וזה מעבד את החשלושים ג"כ ואינו מחפז לו עד שיבקש ממנו שימחול לו משא"כ צחוק ממון שאין ע"י לימוד ביחוד שלריך לבקש, אינו

פרק הגוזל עצים

שינוי אחר, וע"י בתוס' בסמוך בנזל חשוכה, דלרצא לרבנן דר"ש דלכע אע"ג דהדר הוי שינוי ע"ש, וע"י פריי כאן, וע"י בקלוב"ח סי' ש"ס הנ"ל סק"ה שהקשה ע"ז מהא דגיטין דף נ"ג ע"ב, דסריך על מ"ד דהיזק שאינו ניכר שמי' היזק מהא דגזל חמץ ועבר עליו הססח, ואמאי אומר לו כרי שלך לפניך, ואי יומא דאפי' בשינוי מעשה לריך גם שינוי כשם וא"כ אפי' למ"ד שמי' היזק וחשיב שינוי וכמ"ס בתוס' אכתי מלי אומר לי כרי שלך לפניך, כיון דלא נשתנה שם בגזילה דמטיקרא לחם וכשתחא לחם, ול"ע ע"ש

דף נ"ג ע"ב גמרא, ע"ש ועשאו' נלים בוכני ע"י תוד"ה ע"ש שכתב אבל שינוי שאין משתנה שמו בכך לא מכני וכו' ע"ש, וע"י חוס' סוכה דף ל' ע"ב ד"כ שינוי מה שכתבו בזה, וע"י בחו"מ סי' ש"ס סעי' ו' בהכרעה, ובכרעה שם כתב דלאו כלל הוא, דיש שינוי שקונה אפילו אם לא נשתנה השם כמו צנוצ טלב ונעשה חיל ובהכרעה דלא כדו, וכינוי שלא כל השינויים שוים יש שינוי חשוב ויש שינוי שאינו חשוב, וע"י חוס' לעיל דף ס"ז ע"א בנז"כ כא לאו כחי מה שכתבו לענין שנוי בשם וכוא כדן לענין